

Дневникът

(стенографски)

на

XV-то обикновено Народно събрание.

Първа извънредна сесия.

Отваряне и I заседание, сбота, 22 септември 1912 г.

Точно въ 11¼ ч. преди пладне г. г. народните представители се събраха въ заседателната зала на Народното събрание.

Въ 11¼ ч. Негово Величество Царят пристигна въ Народното събрание, посрещнатъ на придверието у входа на Народното събрание отъ Министерския съветъ и отъ председателството на Народното събрание.

Пристигането на Негово Величество Царя се съобщи на народните представители отъ председателя на Народното събрание.

Негово Величество влезе въ залата на Народното събрание, предшествуванъ отъ председателството на Събраниято и отъ Министерския съветъ и последванъ отъ гражданската и военната си свита и верей въ продължителни бурни ръкопляскания и пръмливи „ура“ отъ всички страни се възкачи на престола.

Бюрото на Народното събрание, Министерския съветъ и софийският митрополитъ Негово Високопръвосвещенство г. Партений застанаха отъ дясната страна на престола, а гражданската и военната свита на Негово Величество — отъ лъвата.

Като се възкачи на престола, стоещкомъ Негово Величество отвори първата извънредна сесия на XV-то обикновено Народно събрание съ слъдното тронно слово:

„Господа народни представители,

„Прѣдизвиканата въ страната ни обща мобилизация на въоръженитѣ сили направи необходимо и прогласяването на военно положение въ цѣлото царство.

„Съгласно съ чл. 73 отъ конституцията, вие сте свикани да утвърдите указа за обявяването военно положение и да гласувате нѣкои други мѣроприятия, наложени въ труднитѣ обстоятелства, които прѣживява наше отечество.

„Убѣденъ, че вие, прѣдѣлявайки върховнитѣ интереси на българската държава, ще изпълните дълга си, призовавамъ върху вашата работа Бо-

жието благословение и прогласявамъ за открита първата извънредна сесия на XV-то обикновено Народно събрание.

„Да живѣе България!

Фердинандъ.

„Приподписахъ словото:

„Министъръ-председател, министъръ на външнитѣ работи и на изповѣданията:

И. Е. Гешовъ.

„Министъръ на вътрѣшнитѣ работи и народното здраве:

А. Людскановъ.

„Министъръ на народното просвѣщение:

С. С. Вобчевъ.

„Министъръ на финанситѣ: Т. Теодоровъ.

„Министъръ на правосъдието:

П. Абрашевъ.

„Министъръ на войната:

генералъ-лейтенантъ Никитѣровъ.

„Министъръ на търговията, промишлеността и труда:

Х. Тодоровъ.

„Министъръ на земледѣлнито и държавнитѣ лѣмоти:

Д. Христовъ.

„Министъръ на общественитѣ сгради, пътищата и благоустройството:

Д. Яблански.

„Министъръ на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ:

А. Франгя.

Послѣднитѣ думи на Негово Величество бидоха съпроводени съ въодушевени „ура“ и продължителни бурни ръкопляскания отъ народнитѣ представители.

Негово Величество Царятъ, предшествуванъ отъ председателството на Народното събрание и отъ Министерския съветъ и последванъ отъ гражданската и военната си свита, излезе отъ заседателната зала.

Слѣдъ излизането на Негово Величество отъ Народното събрание членовѣтъ на Министерския съветъ и прѣдседателството се върнаха въ залата, посрѣщанати съ викове „ура“ и бурни ръкоплѣскания, слѣдъ което Негово Високопрѣосвещенство софийскиятъ митрополитъ г. Партений, въ съслужение съ софийското духовенство, извърши тържественъ водосветъ и молебнѣ.

Подиръ това бюрото на Народното събрание, г. г. министритъ и народнитъ прѣдставители заеха мѣстата си.

Прѣдседателъ: (Звъни) Моля секретаря г. Никола Начевъ да прочете списъка на г. г. народнитъ прѣдставители.

Секретарь Н. Начевъ: (Прочита списъка) Желѣзъ Абаджиевъ, Несторъ Абаджиевъ, Иванъ Абрашевъ, Афузъ Садъкъ Алиевъ, Никола Алтимирски, Иванъ Андрѣевъ, Никола Апостоловъ, Хасанъ-бей Аптибеевъ (отсѣтствува), Янко х. Атанасовъ, Петъръ Абаджановъ, д-ръ Мичо Вагаровъ, Цанко Бакаловъ, Иванъ Балтаджиевъ, Димитъръ х. Баневъ (отсѣтствува), Петъръ Бешковъ, х. Вандо Бобошевски, Илия С. Бобчевъ, Марко Бошковъ, Стефанъ Бояджиевъ, Димитъръ Бръчковъ, Златанъ Бръчковъ, Цоню Бръшляновъ, Пантелей Бурмовъ, Стоянъ Бурмовъ, д-ръ Борисъ Вазовъ, Деко Ванковъ, Ангелъ Вачевъ, Велчо Велчевъ, Желю Влашки, д-ръ Георги Гаговъ, Маринъ Гайдовъ, Димитъръ Ганчевъ, д-ръ Никола Генадиевъ, Евтимъ Георгиевъ, Ванко Георгиевъ, д-ръ Никола Георгиевъ (отсѣтствува), Лазаръ Георгиевъ, Михаилъ Георгиевъ, Стефанъ Георгиевъ, Стоянъ Георгиевъ, Витанъ Герасимовъ, Ангелъ Горановъ, Георги Губицѣвъ (отсѣтствува), Стефанъ Гѣбовъ, Никола Давидовъ, Тодоръ Даскаловъ, Богданъ Дачевъ, Мурадъ-бей Джевдедовъ (отсѣтствува), Георги Джевиговъ, Христо х. Димитровъ, Василъ Димчевъ, Георги Диневъ, Добри Добревъ, Георги Добриновичъ, Георги Доланчиевъ (отсѣтствува), Иванъ Дочевъ, Димитъръ Драгичевъ (отсѣтствува), Стефанъ Дрънковъ, Иванъ Еневъ (отсѣтствува), д-ръ Димо Желѣзовъ (отсѣтствува), Георги Згуревъ, д-ръ Асѣнъ Златевъ, Пѣю Ивановъ, Георги Икономовъ, Димитъръ Икономовъ (отсѣтствува), Стефанъ Икономовъ, Георги Илиевъ, Константинъ Илиевъ, Иванъ Казанджиевъ, Михо Каравасилевъ, Иванъ Кацаровъ, Александъръ Кипровъ, Йовчо Кировъ, Петко Кировъ, Владо Кирчевъ, Христо Ковачевъ, Петъръ Козловъ, Величко Кознички, Василъ Константиновъ (отсѣтствува), Григоръ х. Константиновъ, Никола Константиновъ, Стефанъ Консуловъ, Григоръ Коцевъ, Петко Кочанковъ, Константинъ Кръстевъ, д-ръ Тодоръ Кръстевъ, Герго Лакровъ, Парашковъ х. Ламбевъ, Стефанъ Лафчиевъ, Бочо Лачовъ, Константинъ Ленковъ, Тодоръ Лунгаловъ, Георги Маджаровъ, Александъръ Малиновъ, Антонъ Мандавъ, Димо Марковъ, Ной Марковъ (отсѣтствува), Георги Мартиновъ, Исмаилъ х. Махмудовъ, Руфи Махмудовъ (отсѣтствува), Сюлейманъ Мемичевъ, Мехмедали Герей Месудовъ (отсѣтствува), Митю Милковъ, Иванъ Минчевъ, Иванъ Минчовъ, Минко Михайловъ, Цани Миховъ, Димитъръ Мицайковъ, Иванъ Младеновъ, Анастасъ Мустаковъ, д-ръ Христо Мутафовъ, Никола Мушановъ, Димитъръ Нарлиевъ, Никола Начевъ, Теню Начевъ, Георги Недковъ, Ахмедъ-бей х. Неджибъ-беевъ, Дамянъ Неновъ, Симеонъ Неновъ, Василъ п. Николовъ, Георги Николовъ, Недю Николовъ, Раденко Николовъ, Тодоръ Орловъ, Киро Пановъ, Петъръ Папанчевъ, Павелъ Парпановъ, Добри Петковъ, Петъръ Петрашовъ (отсѣтствува), Иванъ Петровъ (отсѣтствува), Иванъ Пецовъ, Петъръ Пешовъ, Цеко Пешовъ, Христо Пипаловъ, Стефанъ Пипевъ, д-ръ Констан-

тинъ Помяновъ, Кръстю Попкръстевъ, Венидиктъ Поповъ, Иванъ Поповъ (отсѣтствува), Стефанъ Поповъ, Топо Поповъ, Христо Поповъ, д-ръ Кириакъ Провадалиевъ, Тодоръ Пчеларовъ, Първулъ Първуловъ, Георги Т. Пѣевъ, Димитъръ Патковъ, Димитъръ Радевъ, д-ръ Никола Радевъ (отсѣтствува), Василъ Радоевъ, д-ръ Василъ Радославовъ, Петко Разсукановъ, Маню Райновъ, Спиридонъ Рачевъ, Иванъ Русевъ, Стоянъ Русевъ, Юрданъ Русевъ, Стефанъ Савовъ, Янко Сакжзовъ, Етемъ-ефенди х. Салимовъ, Кирилъ Славовъ, Слави Славовъ, Иванъ Соколовъ, д-ръ Константинъ Списаревски, Илия Станатовъ, Василъ Стаменовъ, Раде Станоевъ, Петъръ Станчевъ, Коста Стефановъ, Димитъръ Страшимировъ, Михаилъ Такевъ, Иванъ Таневъ, Петко Теодоровъ, Иванъ Толевъ, Димитъръ Тончевъ, Ганчо Торомановъ, д-ръ Цоню Тотевъ (отсѣтствува), Атанасъ Тричковъ, Апостолъ Урумовъ, Иванъ Халачовъ (отсѣтствува), Христо Хаджиевъ, Боянъ Ханджиевъ, Цонко Харбовъ, Добри Харизановъ, Мехмедъ х. Хасановъ, д-ръ Андрѣй Ходжовъ, Борисъ Христовъ, Станко Христовъ, Георги Христодоровъ, Христо Цаневъ, Илия Цвѣтковъ, Гавриилъ Цонковъ, Дечко Ченгелиевъ, Никола Ченковъ, Христо Черешаровъ, Стилиянъ Чилингировъ, Тодоръ Чочевъ, Георги Шиваровъ (отсѣтствува), Алексн Щеревъ, х. Яхя Юмеровъ и Юмеръ Юсуфовъ (отсѣтствува).

Прѣдседателъ: (Звъни) Отъ законното число народни прѣдставители присѣтствуватъ 191 души. Може Събранието да се счита за конституирано и да пристѣпимъ къмъ работа.

Прѣди да сторимъ това, ще помоля новонаизбраннытъ г. г. народни прѣдставители, както и ония, които се броятъ тамъ отъ миналата сесия и не сж положили клетва, да се явятъ да положатъ такава, съгласно конституцията.

(Негово Благоговѣйство икономъ свещеникъ Апостолъ Георгиевъ подведе подъ клетва г. г. народнитъ прѣдставители Д. Бръчковъ, П. Кировъ, Г. Коцевъ, д-ръ А. Ходжовъ и Д. Патковъ)

Прѣдседателъ: (Звъни) Съгласно чл. 84 отъ вътрѣшния правилникъ, прѣдседателството е разрѣшило отпущъ отъ 5 дена на новозагворения народенъ прѣдставител г. В. Константиновъ, по причина на болестъ.

Послѣ, получено е отъ разградския народенъ прѣдставител г. Д. Икономовъ писмо съ слѣдующето съдържание: (Чете)

„Отъ желание да изпълня своя отечественъ дългъ, азъ съмъ днесъ въ редовѣтъ на българската армия — 19 п. Шуменски полкъ, ротенъ командиръ; въ слѣдствие на което ще моля да ми се разрѣши отпущъ за прѣзъ цѣлото врѣме на засѣданията“. (Ръкоплѣскане)

Прѣдседателството разрѣши и този отпущъ. Въ началото на всѣка сесия Народното събрание пристѣпва къмъ изборъ на комисии. Тѣй като тази сесия ще бѣде къса, за да не губимъ врѣме, азъ правя прѣдложение, щото комисиинтъ, както сж били конституирани въ миналата сесия, да продължаватъ да изпълняватъ своитъ функции и прѣзъ тази извънредна сесия. Които приематъ това прѣдложение, моля, да вдигнатъ ръка. (Болшинство) Приематъ се.

Постѣпили сж и сж раздадени редица законопроекта и прѣдложения, а именно:

Отъ Министерския съветъ — прѣдложение за одобрение указа № 6 отъ 17 септември 1912 г., съ който се обявява военно положение;

Отъ сѣция съветъ — прѣдложение за одобрение указа № 8 отъ 19 септември 1912 г., съ който се утвържда врѣмнената наредба за мораториумъ;

Отъ Министерството на финанситѣ — законопроектъ за прѣдоставяне на министра на финанситѣ правото да съкратява разходите на държавата и фондоветѣ по разрѣшенитѣ за 1912 г. кредити;

Отъ сѣщото министерство — законопроектъ за взаимнообразни одрѣжки отъ заплатитѣ на чиновницитѣ, служащитѣ и постояннитѣ работници и за увеличение на военния данѣкъ;

Отъ Министерството на войната — прѣдложение за одобрение височайшия указъ отъ 20 септемврий 1912 г., подъ № 60, за измѣнения и допълнения на „врѣмѣното положение за паричното довольствие на военнослужащитѣ въ военно врѣме“;

Отъ Министерството на финанситѣ — законопроекти: а) за свѣрхсметенъ кредитъ за извънредни нужди на сума 22.260.610 л.; б) за допълнителенъ свѣрхсметенъ кредитъ къмъ извънредния бюджетъ за 1912 г. на сума 5.000.000 л.; и в) за допълнителенъ свѣрхсметенъ кредитъ къмъ редовния бюджетъ за 1912 г. на сума 3.371.100 л.

Отъ сѣщото министерство — законопроектъ за извънреденъ свѣрхсметенъ кредитъ отъ 50.000.000 л. за военни нужди;

Отъ сѣщото министерство — законопроектъ за сключване на бюджета за 1911 г.;

Отъ Министерството на войната — законопроектъ за допълнение на военно-наказателния законъ, относително наказанията за прѣстѣпни дѣяния по нарушени на женовската конвенция.

Тѣй като тия законопроекти и прѣдложения сѣ ви раздадени, ще ги туримъ на дневенъ редъ за идущото засѣдание, което г. министъръ-прѣдседателъ прави прѣдложение да се състои утрѣ въ 2 ч. слѣдъ обѣдъ.

Министъръ-прѣдседателъ И. Гешовъ: Да.

Прѣдседателъ: Моля г. г. народнитѣ прѣдставители, които сѣ съгласни да имаме засѣданио утрѣ на 2 ч. слѣдъ обѣдъ, съ дневенъ редъ първото четене на законопроектитѣ и разглеждане на прѣдложенията, които току-що изброихъ, моля, да си вдигнатъ рѣката. (Болшинство) Приема се.

Засѣданието се вдига.

(Вдигнато въ 12 ч. 15 м. пладне)

Прѣдседателъ: Д-ръ С. Даневъ.

Секретаръ: Н. Начевъ.

Началникъ на Стенографското бюро: Т. Гължбовъ.